

Συνομιλώντας με το Γέροντα Σωφρόνιο (Γέροντας Εφραίμ, Καθηγούμενος Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου)

/ [Πεμπτουσία](#)

Αρχιμ. Εφραίμ, Καθηγούμενου Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου

Ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, αρχιμανδρίτης Εφραίμ, συνομίλησε στις 20.9.1992 με το Γέροντα Σωφρόνιο στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου στο Essex της Αγγλίας. Από τη συνάντησή τους αυτή μπορεί κανείς να θαυμάσει την πνευματικότητα και την ασκητικότητα του Γέροντα Σωφρονίου, αλλά και να εκτιμήσει την προσφορά του στο σύγχρονο μοναχισμό.

Γέρ. Σωφρόνιος: «Βασιλεύ ουράνιε, Παράκλητε, το Πνεύμα της αληθείας, ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών, ο θησαυρός των αγαθών και ζωής χορηγός, ελθέ και σκήνωσον εν ημίν και καθάρισον ημάς από πάσης κηλίδος. Οδηγήσον ημάς εις πάσαν την αλήθειαν και σώσον Αγαθέ τας ψυχάς ημών». Καλώς

ορίσατε άγιε Καθηγούμενε...

Εάν κατά τη διάρκεια της συνομιλίας μας κάνω κάτι τι, να με συγχωρήσετε. Γιατί τώρα δεν βλέπω ούτε και ακούω καλά.

Αρχιμ. Εφραίμ: *Ανάλογα Με Την Ηλικία Σας Είστε Πάρα Πολύ Καλά.*

Γέρ. Σωφρόνιος: Ενενήντα έξι... Θα πω να μας φέρουν από τα αρχεία μας το γράμμα του Βατοπαιδίου.

Ναι, Θα Ήθελα Να Το Δω.

Ξέρετε, είμαι δικός σας.

Είναι Ευλογία Για Εμάς Αυτό.

Δεν ξέρω. Για μένα είναι ευλογία, που δηλαδή μου έδωσαν την άδεια με μεγάλη προθυμία. Και όπως έδειξαν τα πράγματα ήταν ευλογημένο από το Θεό. Αφού έφυγα όμως από το Άγιον Όρος αρρώστησα βαριά. Είχα έλκος του στομάχου και έπαθα γαστρορραγία, ήμουν και πτωχός. Υπεβλήθην σε δύσκολη εγχείρηση, κατά την οποία μου έβγαλαν σχεδόν ολόκληρο το στομάχι. Δώδεκα χρόνια είχα μεγάλη δυσκολία στο να τρώγω. Κατόπιν κάτι έχω αλλά ψεύτικο είναι.

Ήταν Από Το Θεό, Γέροντα, Να Έρθετε Εδώ.

Να σας πω, άγιε Καθηγούμενε. Φοβάμαι πάντοτε να λέγω ότι με μένα γίνεται κάτι, αλλά μου φαίνεται ότι τίποτε δεν έγινε σύμφωνα με τη φαντασία μου αλλά όλα έγιναν από το Θεό.

Αυτό Τώρα Μαρτυρεί Και Η Συνείδηση Της Εκκλησίας, Φαίνεται Ότι Είναι Από Το Θεό. Και Ότι Είναι Ένα Έργο Που Έχει Παρελθόν Πίσω. Και Το Παρελθόν Έχει Σφραγισθεί Από Το Θεό, Έτσι Λέγουν Τα Πράγματα.

Ναι, αλλά εγώ ο ίδιος τολμώ μόνο να λέγω: «Κύριε ελέησον και σώσον με». Όστε, μέχρι ενός σημείου δηλαδή, μπορώ και εγώ να λέγω ότι έγινε κατά πρόνοια του Θεού.

Γέροντα, Η Μονή Σας Εδώ Αποτελεί Μία Όαση Μέσα Στην Έρημο Του Υλιστικού Φρονήματος.

Είμαστε μόνο, ε, πως να σας πω, ευγνώμονες απέναντι των κυβερνούντων τη χώρα και στη βασίλισσα και σε άλλους φορείς. Αλλά η ορθόδοξη ζωή έξω από την Ελλάδα είναι δύσκολη. Δεν κολλάει όλη η σκέψη μας, θεολογική, ασκητική, με την παράδοση δηλαδή της Δύσεως· με τους Ρωμαιοκαθολικούς και τους Προτεστάντες. Αλλά αυτοί εδώ είναι οι κύριοι του τόπου.

Εσείς, Γέροντα, Όμως Απ' Ότι Βλέπω Ζήσατε Με Ένα Σοφό Τρόπο Εδώ. Τα Χρόνια Αυτά Που Ζήσατε Εδώ, Τα Ζήσατε Πολύ Διακριτικά Γι' Αυτό Και Κάνατε Μεγάλη Ωφέλεια Εν Τω Κρυπτώ. Και Αυτό Είναι Πολύ Σημαντικό Πράγμα Για Έναν Πνευματικό Άνθρωπο.

Εγώ, να σας πω. Είσθε Ηγούμενος. Και εγώ ήμουν, κατά κάποιο τρόπο, Ηγούμενος.

Και όλο ήμουν κρεμασμένος με ένα νήμα επάνω στην άβυσσο και όλο εφώναζα προς το Θεό για τον κάθε ένα, το κάθε τι. Διότι ανθρωπίνως τρέχοντας δεν υπάρχει τρόπος.

Και Οπωσδήποτε Βρήκατε Πολλές Δυσκολίες Φαντάζομαι Εδώ, Γέροντα.

Ω, καλύτερα να μην τα λέμε... Αλλά και τούτο είναι, μέχρι τινος δηλαδή, ζήτημα για εμάς. Τώρα εξέδωκα ένα βιβλίο την πνευματική αυτοβιογραφία.

Το Διαβάσαμε, Γέροντα.

Τι μας ενδιαφέρει δηλαδή η βιογραφία που έχει η αστυνομία; Μόνο τα πνευματικά εγώ τώρα παρουσίασα. Και τούτο εφάνη, κατά κάποιο τρόπο, πραγματικά σε καλή ώρα.

Είναι Μία Ζωντανή Μαρτυρία Αυτό Που Κάνατε.

Δεν έγραψα ένα βιβλίο που αποτελεί θεολογικό εγχειρίδιο, αλλά παρέθεσα, μόνο δηλαδή την πείρα μου, από το φόβο και επειδή τολμώ να πω: «Κύριε ελέησον, Κύριε σώσόν με». Και τώρα δεν καταλαβαίνω... Αρρώστησα πολλές φορές με θανασίμους ασθένειες και ζω ακόμη. Δεν ξέρω γιατί...

Σας Χρειάζεται Η Εκκλησία Γι' Αυτό Και Ο Θεός Παρατείνει Τη Ζωή Σας. Η Ζωή Σας Είναι Ένα Θαύμα. Απορούμε Πως Ζείτε Με Τις Ασθένειες Που Είχατε Και Έχετε. Πάρα Πολλοί Άνθρωποι Πνευματικοί Απορούν Πως Ζείτε.

Διότι το 1986 που ανακαλύψανε ένα πυρηνικό μηχάνημα για τη διαγνωστική του καρκίνου "με άνοιξαν" και βρήκαν ότι είμαι με τον πιο σοβαρό καρκίνο και περίμεναν δηλαδή το θάνατο. Δεν ήταν δυνατόν να μου κάνουν εγχείρηση, δεν ήταν δυνατόν να κάνουν θεραπεία με ακτίνες, με χημειοθεραπεία, και με παρόμοια. Δηλαδή με άφησαν να "ψοφήσω"... Αλλά τώρα έξι χρόνια πέρασαν και είναι ο έβδομος χρόνος που ζω, και εγώ δεν καταλαβαίνω πως. Ύστερα από αυτήν την εγχείρηση του στομάχου, τελεία γαστρεκτομή που για δώδεκα χρόνια δεν μπορούσα να τρώγω. Κατόπιν για δυό χρόνια ήμουν κάπως καλύτερα.

Ο Άγιος Σιλουανός Που Ήταν Και Γέροντάς Σας Ήθελε Να Ζήσετε Για Να Ακούσετε Και Την Επίσημη Κατάταξή Του Στο Αγιολόγιο Της Εκκλησίας.

Και εγώ δεν ξέρω πως η πρόνοια του Χριστού το έκανε. Με έβαλε στα πόδια δηλαδή, αυτού του ανθρώπου. Διότι τώρα το πνευματικό, θεολογικό, πρόβλημα είναι περί του προσώπου... Εγώ έζησα τελείως με την αποκάλυψη. Η αποκάλυψη λέγει «Εγώ ειμι ο Ων» (Εξ. 3,14). Εάν λέγει "Εγώ", σημαίνει ότι είναι πρόσωπο. Γι' αυτόν το λόγο στο βιβλίο, που προαναφέραμε σε ένα κεφάλαιο τονίζω ότι έχει

μεγάλη σημασία η λέξη, «Εγώ». Διότι εκφράζει το πρόσωπο. Ο Θεός λέγει: «Ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέρα και καθ' ομοίωσιν» (Γεν. 1,26). Η επιστήμη δεν μπορεί να λέγει αυτό. Αυτό μπορεί να το λέγει μόνο η αποκάλυψη. Και εμείς πρέπει να βασιζόμεθα στην αποκάλυψη την οποία δεν ανέτρεψε ποτέ ο Κύριος...Ωστε, δηλαδή, όταν έστειλα και στον Παναγιώτατο αυτό το βιβλίο που είναι πίσω σας, δεν θέλησα να γράψω ένα θεολογικό εγχειρίδιο αλλά μόνον περιγράψω την πείρα ενός μοναχού.

Αυτό Το Βιβλίο Πολύ Θα Ωφελήσει, Γέροντα.

Να δώσει ο Θεός, να δώσει ο Θεός...

Αρχιμ. Εφραίμ: *Διότι Σήμερα Ο Άνθρωπος Είναι Συγχυσμένος, Θα Έλεγα Πολύ Συγχυσμένος, Και Θέλει Συγκεκριμένη Ορθόδοξη Σύγχρονη Μαρτυρία Για Να Μπορέσει Να Αφυπνιστεί.*

Γέρ. Σωφρόνιος: Ναι το λέγω, το λέγω με θάρρος διότι είναι γεγονός. Δηλαδή δεν αποτελεί αυτό το βιβλίο μία διανοητική εξεύρεση, αλλά αναφέρομαι σε πραγματικά γεγονότα.

Είναι Καρποί Της Θείας Χάριτος.

Και από αυτής της απόψεως εγώ ετόλμησα να γράψω· μήπως αυτή η αυτοβιογραφία θα βοηθήσει σε κάποιον να βρει δηλαδή την λύση του δικού του, του προσωπικού του προβλήματος.

Και Εμάς, Αυτό Το Βιβλίο Πολύ Μας Ωφέλησε Στο Άγιον Όρος.

...Ο Γέροντας Σωφρόνιος μιλάει στη συνέχεια για το θέμα της μετάφρασης του βιβλίου του στη δημοτική...

Αλλά την έχει κάνει με την απλή γλώσσα η οποία δεν εκφράζει λεπτά νοήματα.

Δεν Εκφράζει, Γέροντα, Αλλά Πρέπει Να Το Κάνετε Και Στη Δημοτική Διότι Οι Νέοι Σήμερα Δεν Ξέρουν Τα Αρχαία Ελληνικά. Πρέπει Να Κάνετε Μία “Οικονομία”, Να Δώσετε Ευλογία Να Το Μεταφράσει Και Στη Δημοτική Γλώσσα Γιατί Οι Νέοι Μας Σήμερα Επί Το Πλείστον Είναι Άμοιροι Της Γλώσσας Δυστυχώς.

Δηλαδή εάν υπάρχει τώρα σε καλή γλώσσα, τι γίνεται;

Είναι Καλή Η Γλώσσα, Και Εμείς Αυτή Θέλουμε. Αλλά Δυστυχώς Οι Νέοι Μας Σήμερα Δεν Μπορούν Να Την Καταλάβουν.

Και η μετάφραση μπορεί να γίνει τώρα.

Ναι, Μπορεί Να Γίνει.

Καταλαβαίνω άγιε Καθηγούμενε. Άραγε όμως πολλοί καταλαβαίνουν αυτό το βιβλίο;

Δεν Το Καταλαβαίνουν Στο Βάθος Του, Αλλά Μπορεί Και Για Ένα Επιπλέον Λόγο, Τη Γλώσσα, Να Μην Το Καταλαβαίνουν. Στην Μονή Μας Έχουμε Αρκετούς Νέους Μοναχούς. Οι Νέοι Μοναχοί Δε Γνωρίζουν Ελληνικά Και Ας Είναι Έλληνες, Διότι Δυστυχώς Στην Ελλάδα Διάφοροι Παράγοντες Κατάφεραν Να Νοθεύσουν Την Ελληνική Γλώσσα.

Αλλά θέλω να πω ότι αυτό το βιβλίο, φυσικώ τω λόγω, αφού δηλαδή η πρόνοια του Θεού με έφερε στο Σιλουανό, λέγει περί της πνευματικής ασκήσεως ανωτάτου χαρακτήρος. Περισσότερο βαθιά, περισσότερο οξεία μορφή ασκήσεως δεν υπάρχει. Και από εδώ μπορεί κανείς να καταλάβει ότι είναι του Θεού. «Κράτα το νου σου στην κόλαση και μην απελπίζεσαι»...

Ήρθαν Μερικοί Επίσκοποι Από Τη Ρωσία Στο Βατοπαίδι Και Μας Είπαν Ότι Εκεί Υπάρχει Ευλάβεια, Αλλά Δεν Υπάρχει Εσωτερική Ζωή, Λόγω Του Διωγμού.

Έχασαν την άσκηση και τούτο μπορεί να βοηθήσει. Οι Ρωμαιοκαθολικοί, όπως έχω ακούσει από πολλά χρόνια, από τας αρχές που άρχισα να έχω φιλολογικές σπουδές και επαφές, λένε ότι η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν μπορεί να λέγει ότι είναι: «Η μία, αγία, καθολική και αποστολική Εκκλησία». Δεν είναι μία καθολική αλλά είναι κομματάκι τους, πως να πούμε, εθνικιστικών κεφαλαίων που ζουν με την έχθρα μεταξύ τους.

Έτσι Λένε Δυστυχώς.

Και εγώ... και εγώ...

Εσείς Αποδείξατε Το Αντίθετο.

Δώδεκα μοναχοί, δώδεκα εθνικότητες. Αλλά και αυτήν την ιδέα την κατάλαβε ο πατριάρχης Αθηναγόρας ο Α΄. Αυτός είχε μεγάλη πείρα και έτσι ενθαρρύνθηκα και υπέβαλα αίτηση να είναι η Ιερά μας Μονή, εξάρτημα της Μονής του Αγίου Παύλου. Και αυτός δηλαδή διαμέσου άλλου “Αθηναγόρα του Λονδίνου”, είπε: «Πέστε στο Σωφρόνιο να μου δώσει, δηλαδή να μου υποβάλλει αίτηση για το σταυροπήγιο.

Και Το Ότι Δόθηκε Εύκολα Το Σταυροπήγιο Αποτελεί Ένδειξη Ότι Ήθελε Ο Θεός Να Γίνει Αυτό Το Μοναστήρι. Μεγάλο Πράγμα Αυτό.

Βέβαια η επιστήμη λέγει· ο,τι έγινε μία φορά μπορεί να μη συμβαίνει πάντοτε.

... Και από τα γραπτά μου, όπως λένε μερικοί, φαίνεται ότι ο μοναχισμός δεν είναι ανθρώπινο πράγμα αλλά κλήση του Θεού. Και εάν κάποιος διαβάσουν αυτό το βιβλίο θα πούνε ότι δεν είναι οι μοναχοί που επιλέγουν ανθρωπίνως αυτήν την οδό, αλλά είναι κλήση από το Θεό. Από αυτής της απόψεως το βιβλίο μπορεί να είναι θεολογικό, η θεολογία δηλαδή που συμπίπτει με την άσκηση ορθοδόξου ασκητή. Γι’ αυτόν το λόγο οι παραπομπές είναι μόνον στην Αγία Γραφή. Και σας ευχαριστούμε για το γράμμα σας περί του βιβλίου. Να σας πω το γιατί. Λίγοι άνθρωποι μπορούν να καταλάβουν αυτό το βιβλίο. Αλλά και στο Άγιον Όρος που έζησε σχεδόν μισό αιώνα ο Σιλουανός, λίγοι κατάλαβαν το πνευματικό ύψος του Γέροντος. Αυτοί είχαν φόβο· αλλά και τέτοιο θάρρος γαι την αγάπη του Θεού! Και αυτός δεν έλεγε ανοικτά την πνευματική του κατάσταση, κρυβόταν.

Δεν Τον Κατάλαβαν· Τον Άγιο Σιλουανό Εκεί Στο Μοναστήρι Που Ζούσε Δεν Τον Καταλάβαιναν Οι Διπλανοί Του, Και Κάποιοι Τον Ειρωνεύονταν. Δεν Ήξεραν Με Ποιόν Είχαν Να Κάνουν Δυστυχώς. Γι' Αυτό Και Τα Λείψανά Του, Βλέπετε Δεν Τα Έχουμε, Εσείς Πήρατε Μερικά, Ενώ Ήταν Τόσο Μεγάλος Άγιος.

Εμένα, αμαρτωλό που ήμουνα, χαμένος δηλαδή, πολύ με ευεργέτησε... Μεγαλύτερο δώρο της θείας προνοίας είναι που μου έδειξε το Θεό...

Αρχιμ. Εφραίμ: *Επειδή Ήξερε Ότι Θα Το Αξιοποιούσατε Εσείς, Γι' Αυτό Και Σας Τον Έδειξε. Και Οφείλεται Ανθρωπίνως, Οφείλεται Απόλυτα Σε Σας Η Προβολή Του Αγίου Σιλουανού. Και Θα Σας Περιμένει Στον Ουρανό Με Ανοιχτές Αγκάλες.*

Γέρ. Σωφρόνιος: Δεν τον έχω...

Έτσι Είναι.

Γιατί; Γιατί δεν τον έχω; Διότι πολλοί μου είπαν ότι προσηύχοντο στο Σιλουανό και αμέσως εκπληρωνόταν το αίτημά τους. Και οι αγιορείτες πολλές φορές είχαν δει δηλαδή κάτι τέτοιο, ώστε η γρήγορη απάντησή του στην προσευχή έδινε την ιδέα της αγιοσύνης του.

(Μιλάει Κάποιος Άλλος Μοναχός Από Το Έσσεξ): Γέροντα, Μπορώ Να Πω Κάτι;

Και βέβαια, αλλά να ρωτάτε τον καθηγούμενο.

(Μοναχός): Ο Πατήρ Σιλουανός Ο Δικός Σας Ο Μοναχός Ήταν Στο Κουτλουμούσι Την Επομένη Της Πανηγύρεως Κατά Τη Διάρκεια Του Όρθρου, Και Του Ήρθε Ο Λογισμός: «Άραγε Έχει Παρρησία Ο Άγιος Σιλουανός Να Προσεύχεται Για Μας;». Και Μόλις Σκέφτηκε Έτσι Ο Π. Σιλουανός Την Ίδια Ώρα Ήρθε Κοντά Του Ο Π. Αθανάσιος Ο Σιμωνοπετρίτης Και Του Είπε: «Ξέρεις Π. Σιλουανέ Έχω Ένα Μικρό Κομματάκι Από Το Λείψανο Του Αγίου Σιλουανού Το Οποίο Όχι Μόνο Ευωδιάζει Αλλά Και Μία Φορά Μυρόβλυσε. Και Του Λέει Ο Π. Σιλουανός: «Μου Έδωσε Ο Θεός Την Απάντηση Σχεδόν Ακαριαίως, Διότι Μόλις Τώρα Σκεφτόμουνά Άραγε Ακούει Τις Προσευχές Μας Ο Άγιος Σιλουανός;».

Γ. Σωφρόνιος: Η συγγραφή του βίου του δεν είναι ανθρώπινο έργο. Είναι δικό του έργο... Και ο αγαπητός μας πνευματικός, ο π. Ζαχαρίας, όταν τον χειροτόνησε εις ιεροδιάκονο ο αρχιεπίσκοπος της Κύπρου, έπρεπε να πει κάποιο λόγο. Και προσευχήθηκε στο Σιλουανό. Κάθησε και αμέσως έγραψε, τι να σας πω, κάτι που υπερβαίνει τον άνθρωπο. Όστε δηλαδή η απάντηση και η συνεργασία του ήταν άμεση.

Και Εσείς, Γέροντα, Πρέπει Να Έχετε Προσωπική Εμπειρία Για Την Παρρησία Του Αγίου Σιλουανού.

Να σας πω άγιε Καθηγούμενε την ιστορία αυτής της παρρησίας. Τη δευτέρα ημέρα του Πάσχα, ίσως 1930 η 1931 με επισκέφθηκε στο κελλί μου, στη Μονή του Αγίου Παντελεήμονος, ένας ερημίτης Ρώσος, άνθρωπος μορφωμένος, ήταν μηχανικός...

- Πάτερ Σωφρόνιε, Πως Να Σωθούμε;

Εγώ αγαπούσα αυτόν τον άνθρωπο. Ήταν πολύ πράος και γλυκός, αλλά και έξυπνος άνθρωπος. Του ετοίμασα ένα φλιτζάνι τσάι, του το δίνω και του λέγω:

- Να στέκεσαι στην άκρη της αβύσσου και οπότε αισθάνεσαι ότι είναι υπέρ τη δύναμή σου, να διακόπτεις και να παίρνεις ένα τσάι.

Την άλλη ημέρα με συναντά ο Γέροντας Σιλουανός με τον οποίο δεν είχα ακόμη προσωπική επαφή, αλλά αισθανόμουν την πνευματική δύναμή του. Και μου λέγει:

- Χθες ήταν σε σας ο π. Βλαδίμηρος;

Εγώ δεν του απαντάω, δηλαδή ότι «ναι ήταν», αλλά είπα:

- Άραγε έσφαλλα σε κάποιο λόγο;

Και λέγει ο Σιλουανός:

- Όχι, αλλά αυτό που είπατε ήταν υπέρ τη δύναμή του, πάνω από το μέτρο του. Ελάτε να τα πούμε. Έτσι με κάλεσε να μου μιλήσει. Και εξαιτίας αυτής της φράσης: «Να στέκεσαι στην άκρη της αβύσσου και όταν δεν έχεις δυνάμεις, ξεκουράσου λίγο και πάρε ένα τσάι», άρχισε η γνωριμία, ο πνευματική σχέση. Κατόπιν πήγα στο Γέροντα και μου εξήγησε για το: «Κράτα το νου σου στον Άδη και μην απελπίζου».

Μεγάλη Φιλοσοφία, Γέροντα, Αυτό.

Η Αγία Τριάδα (αριστερά) και η Δέησις (δεξιά). Αγιογραφίες του Γέροντα Σωφρόνιου.

Ω, μεγάλη φιλοσοφία... Και ξέρετε, άγιε Καθηγούμενε, πως νιώθω, τι εγώ υποφέρω γι' αυτήν την κατάσταση; Τι εννόησε ο Κύριος με το «Κράτα το νου σου στην κόλαση», που ήταν για το Σιλουανό η έντονη άρση της Χάριτος για μία ολόκληρη ώρα πριν την εμφάνιση του Χριστού; Είδε καθαρά την αιώνια απώλειά του και ύστερα από αυτό εφάνη ο Κύριος χωρίς κανένα λόγο, δηλαδή δεν είπε τίποτε... για μια στιγμή. Και όταν έγινε τούτο χωρίς λόγο, θέλω να πω χωρίς λόγια, άρχισε να προσεύχεται υπέρ όλης της ανθρωπότητας και έγινε σαν μία κατάσταση, όχι σκέψη, αλλά κατάσταση. Και όταν είπε ο Κύριος: «Κράτα το νου», ο Σιλουανός Τον είδε. Και τοιουτοτρόπως δηλαδή, το βάθος του λόγου περί της καταστάσεως αυτής μόνο ο Σιλουανός το ξέρει. Διότι για μας μάλλον η αυτομεμψία προσήκει αλλά όχι αυτή η κατάσταση. Και τι κουβέντα, δηλαδή η ομιλία με το Χριστό, ήταν πολύ, πως να σας πω, σύντομη. Αφού του είπε:

- Βλέπω δαιμόνια.
- Οι υπερήφανοι πάσχουν από αυτό.
- Μα πως να ταπεινωθώ, Κύριε;
- Κράτα το νου σου στην κόλαση και μην απελπίζου.

Και έφυγε.

Γι' Αυτό, Γέροντα, Στο Άγιον Όρος Επικρατεί Ότι Ο Γέροντας Σιλουανός Και Ο Γέροντας Ιωσήφ Ο Ησυχαστής...

Α, ήταν στρατηγός του πνεύματος. Ένας από τους μεγαλυτέρους επτά ασκητές που γνώρισα στη ζωή μου.

...Είναι Οι Σύγχρονοι Γεροντάδες Που Εισήγαγαν Με Τον Εμπειρικό Τρόπο Ζωής Τους, Ξανά Τη Διδασκαλία Του Αγίου Γρηγορίου Του Παλαμά Στον Αγιορειτικό Μοναχισμό.

Ναι, ναι... Είχα πάει δυό, τρεις φορές στο Γέροντα Ιωσήφ που ακόμη ήταν στον Άγιο Βασίλειο. Τον γνωρίσατε;

Δεν Τον Γνώρισα. Δεν Ήμουν Άξιος Να Τον Γνωρίσω.

Αυτή η κατάσταση που βίωσε ο Σιλουανός έχει κάποια αναλογία με τους μεγάλους Πατέρες της Αιγύπτου. Ο αββάς Ποιμήν όταν του είπαν ότι θα πάει στη Βασιλεία είπε:

- Πιστέψτε με αδελφοί, ότι εις τον τόπον όπου βάλλεται ο Σατανάς, εκεί βάλλομαι.

Αυτό Είναι Το Πνεύμα Των Πατέρων...

Ο δε Αντώνιος σκεπτόταν όπως ο τσαγκάρης στην Αλεξάνδρεια. «Όλοι τους θα σωθούνε, μόνος εγώ θα κολασθώ». Αυτά είναι η θέση της πνευματικής ασκήσεως.

Η Αυτομεμψία Ως Κατάσταση.

Ναι, ως κατάσταση.

Ως Αδιάλειπτος Κατάσταση.

Όπως η θεολογία. Η θεολογία είναι το περιεχόμενο των προσευχών μας. Και παράδειγμα αυτής της θεολογίας είναι η Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου. Όλη η αναφορά είναι θεολογία και εκφράζεται δια της προσευχής. Αλλά κατόπιν έρχεται η θεολογία ως κατάσταση. Ο Ιωάννης ο Θεολόγος, από ακαδημαϊκής απόψεως δεν είναι θεολόγος, απλώς τα λέει. Η θεολογία αυτού όμως ήταν κατάσταση. Ο,τι λέγει γίνεται δόγμα για όλους. Οι πατέρες γύρω μας έχουν μεγάλη ευλάβεια για το Γέροντα και κάπως, κάπως δηλαδή, καταλαβαίνουν περί τίνος πρόκειται.

Σε Ποίο Γέροντα ;

Στο Σιλουανό... αυτός ήταν ένας από αυτούς. Και να πάρω αυτούς που είναι δεξιά, να πάρω αυτούς που είναι αριστερά το ίδιο είναι. Και μάλιστα, τη Δευτέρα αυτήν που πέρασε, συνέστησα στους αδελφούς μου να περιγράψουν κάπως καλύτερα τον τρόπο του αγώνα εναντίον των λογισμών των παθών. Διότι μία από τις αδελφές έχει γράψει ένα βιβλίο περί της ανατροφής των τέκνων και λέγει απλούστατα πράγματα που δεν έρχονται όμως στο νου μας. Και ίσως χρειάζεται ακόμη και ο

τρόπος δηλαδή του πολέμου, διότι λέγει ο Σιλουανός, αλλά δεν περιγράφει πως γίνεται τούτο. Όταν ο Κύριος πάλευε με το Σατανά στην έρημο τότε έχουμε κάποια ερμηνεία του πολέμου. Αλλά θέλω να πω μήπως χρειάζεται στους ανθρώπους να μάθουν πως γίνεται ο πόλεμος εναντίον των λογισμών των παθών; Εγώ λέγω περί τούτου λίγα στο βιβλίο περί του Γέροντος... Αλλά, πως νομίζετε ; Στο πρώτο βιβλίο εξηγώ ότι κάθε λογισμός του πάθους συνδέεται με τη γη, δηλαδή με την ύλη, και πάντοτε έχει μία μορφή, ένα είδος. Και εάν αυτό το είδος δεν το δέχεται η καρδιά μας η ο λόγος μας, το πάθος σταματάει. Αλλά κάποτε στις αρχές πρέπει να γίνει η μάχη, όπως λένε, σώμα με σώμα. Τότε οι άνθρωποι που δε γνωρίζουν, ρωτάνε: «Μα πως γίνεται»;

Πολύ Καλά Κάνατε Και Αναλύσατε Τον Τρόπο Αυτού Του Πολέμου, Διότι Το Γράψατε Κατά Τρόπο Σύγχρονο.

Παρακάλεσα τους αδελφούς μου να κάνουν απόπειρες να περιγράψουν, αλλά είναι επικίνδυνο να γράφει κανείς, καταλαβαίνετε; Ώστε δεν είναι εύκολο πράγμα. Αυτό το πρόβλημα πρέπει να βρει και έναν τρόπο εκφράσεως.

Είναι Πάρα Πολύ Λεπτό Πράγμα Αυτό, Γέροντα.

Ο Σιλουανός έλεγε, αλλά ήταν άνθρωπος απαθής, «εάν μας ανησυχεί λογισμός εμείς είμαστε ελεύθεροι να αποβάλλουμε αυτήν τη σκέψη και να έχουμε το νου μας σε κάποιο άλλο πράγμα». Αυτός μπορούσε να το κάνει, αλλά οι άλλοι είναι σαν δούλοι δηλαδή ενός λογισμού.

Πολλές Φορές Ένας Λογισμός Μας Κάνει Τη Ζωή Κόλαση.

Ναι, και κάνει άνω κάτω όλο το είναι μας...

Και Ακριβώς Οι Πατέρες Μας Δανείζουν Λογισμούς, Γέροντα.

Ναι, και λέγει ο Σιλουανός ότι εμείς είμαστε ελεύθεροι να σκεπτόμαστε άλλο πράγμα, ώστε η αιχμαλωσία υπό του λογισμού γι' αυτόν δεν είναι μεγάλο πρόβλημα. Έρχεται ο λογισμός κακός και αυτός σκέπτεται άλλα πράγματα. Και τούτο δηλαδή θεωρητικώς, όπως λέγει ο Σιλουανός, είναι εύκολο, στην πράξη όμως και για εμάς τους αρχαρίους είναι πολύ δύσκολο. Πράγματι ο λογισμός του πάθους θα κολλήσει και θα σε βασανίζει ώστε ο πόλεμος του λογισμού είναι δηλαδή σαν με το Σατανά, σώμα προς σώμα. Εγώ είμαι βαθύτατα ευγνώμων, δηλαδή προς το Θεό, διότι με κατηξίωσε να γίνω μοναχός στο Άγιον Όρος. Είκοσι δύο χρόνια ήμουν εκεί.

*Και Εμείς Είμεθα Βαθύτατα Ευγνώμονες Προς Το Θεό Που Σας Γνωρίζουμε Τώρα.
(Αποφεύγει Να Απαντήσει Ο Γέροντας Σωφρόνιος. Λέει Κάποιος Μοναχός: «Δεν
Ακούσατε Η Δεν Θέλετε Να Ακούσετε»;))*

Δεν ακούω... Και δυστυχώς η Δύση από αυτής της απόψεως είναι αμόρφωτη.
Μελετάνε θεολογία με τα βιβλία.

Διανόηση.

Γέρ. Σωφρόνιος: Ναι. Αλλά η μόνη μελέτη που μας κάνει να αισθανθούμε πως είναι ο Θεός, είναι η ασκητική ζωή σύμφωνα με τις εντολές του Ευαγγελίου. Όταν η ζωή μας είναι σύμφωνη με το θέλημα του Θεού, τότε καταλαβαίνουμε ότι μεταξύ των εντολών και μεταξύ του νου του ιδίου του Θεού δεν μπορεί να υπάρχει διαφορά. Όταν σκεφτόμεθα σύμφωνα με τις εντολές, τότε ο νους μας συνηθίζει να σκέφτεται όπως ο ίδιος ο Θεός. Και λένε για τη θέωση, αλλά τι είναι θέωση; Με την υπακοή στην αρχή στον Ηγούμενο να κοπεί το θέλημα, κατόπιν με την υπακοή στις εντολές του Ευαγγελίου φτάνει κάποιος σε αυτήν την κατάσταση. Κάνουμε μικρά πράγματα αλλά τα αποτελέσματα πρέπει να γίνουν μεγάλα. Έχουμε καλές περιγραφές στα συγγράμματα του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου.

Ήταν Μεγάλος Άγιος. Περιέγραφε Με Λεπτομέρεια Την Ασκητική, Νηπτική Ζωή Ο Άγιος Νικόδημος.

Ναι... Ξέρετε έχουμε και την Πράξη κατατάξεως στο Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας για το Σιλουανό κορνιζαρισμένη, και είναι όπως την έχουν στην Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους.

Όταν Ήρθε Στην Κοινότητα Η Πατριαρχική Πράξη Για Την Αγιοκατάταξη Του Αγίου Σιλουανού Έστειλαν Και Σε Μας Αντίγραφο Για Να Το Έχουμε Στο Αρχείο Μας, Όπως Και Σε Όλες Τις Μονές Του Αγίου Όρους. Διότι Ο Άγιος Είναι Αγιορείτης...

Και εγώ Βατοπαιδινός... Και εγώ Βατοπαιδινός.

Ιδιορρυθμίτης Όμως. Ιδιορρυθμίτης Βατοπαιδινός.

Όχι ιδιορρυθμίτης, διότι εγώ ήμουν στη Σκήτη του Αγίου Ανδρέα και εκεί ήταν κοινόβιο.

(Εδώ Γελάνε Οι Πατέρες)

Αυτοί γελάνε...

Χαίρονται. Δε Γελάνε, Γέροντα, Χαίρονται.

Ναι, και εγώ τους αγαπώ. Στη σημερινή εποχή μας στην Ευρώπη να σκέφτονται και να ζουν κατ' αυτόν τον τρόπο είναι μεγάλο πράγμα. Ενώ στην Ελλάδα όλη η ατμόσφαιρα είναι γεμάτη από την πίστη, από τη θεολογία, από την άσκηση.

Ὁ ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης (1866-1938).

Και Ἡ Ελλάδα Περνά Κρίση Τώρα. Εισέβαλε Καὶ Στὴν Ελλάδα Ὁ Ευρωπαϊκός, Ορθολογιστικός Τρόπος Ζωῆς Καὶ Περνά Μία Πνευματική Κρίση.

Θα δούμε. Διότι τελευταία πέθαναν μεγάλοι ασκητές, δηλαδή δεν μπορεί να πει

κανείς για την Ελλάδα ότι είναι νεκρή. Είναι πολύ ζωντανή.

Είναι Μεν Ζωντανή, Αλλά Απειλείται Από Το Εκκοσμικευμένο Και Ορθολογιστικό Πνεύμα Της Δύσεως Και Έχουμε Μια Στενοχώρια. Έχουμε Ανησυχία Και Για Την Ελλάδα.

Αλλά, δεν πιστεύετε ότι θα νικήσουμε;

Ναι, Αυτό Το Πιστεύουμε. Όμως Και Στο Άγιον Όρος, Γέροντα, Υπάρχει Και Εκεί Μία Κρίση.

Από ποιάς απόψεως;

Διότι, Βλέπετε, Οι Νέοι Μοναχοί Τώρα Που Έρχονται Είναι Πολύ Καλοσυνηθισμένοι Και Δεν Εγκλιματίζονται Εύκολα Στην Ασκητική Παράδοση Του Τόπου.

Εάν είναι έτσι, να βάλετε αυτούς στην άσκηση σύμφωνα με τις ικανότητές τους, δηλαδή εκμάθηση του παρελθόντος ώστε να μην έχουν ελεύθερες ιδέες αλλά να μελετάνε τους βίους των αγίων Πατέρων και των Αποστόλων. Καταλαβαίνετε τι θέλω να πω... Δηλαδή εάν είναι εκεί η σκέψη τους δεν θα ασχολούνται με τα πάθη. Θυμάστε το παράδειγμα από τον Ευεργετινό. Ήταν ένας ασκητής χαρισματούχος που κατά κόσμο ήταν μορφωμένος, πλούσιος άνθρωπος. Όταν τον επισκέφθηκε ένας άλλος ασκητής που κατά κόσμο ήταν ένας πτωχός βοσκός και είδε το κρεβάτι του χαρισματούχου ασκητού και ότι ζούσε με κάποια άνεση, σκανδαλίσθηκε. Όταν όμως έμαθε ότι όταν ήταν στον κόσμο ζούσε τρυφηλή ζωή, με πολλά πλούτη κατηγορήσε τον εαυτό του και ομολόγησε ότι ο πλούσιος ζει τώρα την άσκηση, ενώ ο ίδιος ζει με άνεση.

Ναι, Ναι Το Θυμάμαι.

Όταν ήμουνα πνευματικός στη Σιμωνόπετρα οι γεροντάδες μου έκαναν παράπονα για τους νέους και οι νέοι έλεγαν παράπονα για τους γέρους. Και εγώ έλεγα στους γέροντες: Από που τα έχετε εδώ αυτά τα παιδιά; Από αυτόν τον κόσμο. Τι έμαθαν εκεί; Πως ζούσαν;

Έτσι Είναι.

Αλλά μην περιμένεις να γίνουν τέλειοι, ευθύς αμέσως. Και στους άλλους έλεγα ότι μαθαίνουν τα πράγματα που ζει ο κόσμος, ζούνε μέσα στην αμαρτία. Πρέπει από εκεί να απαλλαγούν με την άσκηση. Και έτσι δηλαδή προσπάθησα να τους δώσω να καταλάβουν να κάνουν υπομονή... Τώρα, άγιε Ηγούμενε, τώρα να τελειώνουμε, γιατί θα αρχίσει η Ακολουθία. Χαρήκαμε πολύ, δηλαδή που είχατε την διάθεση να έρθετε και εγώ να δω τον Ηγούμενό μου.

Να Είναι Ευλογημένο, Γέροντα. Σας Μεταφέρω Και Τα Σέβη Του Γέροντός Μου, Ο Οποίος Λέει Να Τον Θυμάστε Και Να Προσεύχεστε.

(Παρεμβάλλεται Άλλος Μοναχός): Θυμάστε Το Γέροντα Ιωσήφ Που Ήρθε Εδώ Πριν Δυό Χρόνια;

Ναι, ναι βέβαια... Τώρα όμως πρέπει να τελειώσουμε... Αύριο εορτάζουμε τα εγκαίνια. Για μερικούς αγίους και μεγάλους διδασκάλους της Εκκλησίας δεν υπάρχει Ακολουθία, αλλά για το Σιλουανό, ξέρετε στο Άγιον Όρος υπάρχουν τέσσερις.

Ο Σιλουανός Είναι Μεγάλος Άγιος.

Για μένα, έχω γράψει... αλλά για μένα είναι πραγματικώς μεγάλος.

Για Σας Είναι Ο Μεγαλύτερος.

Για μένα είναι μεγάλος.

Ποιούς Αγίους Βάλατε Στα Εγκαίνια; Ποιά Λείψανα;

(Απαντά άλλος μοναχός): Βάλαμε τους δύο Θεοδώρους τους μάρτυρες και τον όσιο Σιλουανό.

Δι' Ευχών Του Αγίου Πατρός Ημών, Κύριε Ιησού Χριστέ Ο Θεός, Ελέησον Ημάς.

(όλοι μαζί): Αμήν.

Αρχιμ. Εφραίμ: *Ευχαριστούμε, Γέροντα.*

Σπάνια δίνει ο Θεός να συναντηθούν οι ασκητές, έτσι και έγινε. Αυτός ακριβώς ήταν ο λόγος... Τώρα το από που το ξέρεις;...

Δεν Κατάλαβα Την Τελευταία Φράση Σας. Από Που Το Ξέρεις Τι, Γέροντα;

Γέρ. Σωφρόνιος: *Ότι δηλαδή η συνάντησή μας θα ήταν εν Αγίω Πνεύματι.*

Πηγή: Περιοδικό Πεμπουσία, Αριθ. 8